

Opis źródła:

Gazeta Kielecka była czasopismem wydawanym w Kielcach w latach 1870 – 1939. Została założona z inicjatywy Leona Gautiera, naczelnika powiatu kieleckiego, a także Morica Goldhaara, kieleckiego księgarza i społecznika. *Gazeta* miała, głównie, spełniać program pracy organicznej. Obawiano się małego zainteresowania, głównie ze względu na to, że ówczesne Kielce liczyły około 7000 mieszkańców. Rozszerzono więc granice geograficzne działalności gazety na całą gubernię kielecką. Tekst źródłowy jest fragmentem artykułu, dotyczącym społecznika i przedsiębiorcy kieleckiego, właściciela browaru Ludwika Stumpfa. W związku z jego działalnością, mieszkańcy Kielc wyprawili Stumpfowi obiad w ramach podziękowania.

Miejsce i data wydania:

Kielce, 1879 r.

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

Wojewódzka Biblioteka Publicznej w Kielcach

<http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra/publication/1006/edition/964/content?ref=desc>

Tekst źródła (fragment):

Wdzięczna pamięć słodką jest nagrodą za spełnione czyny... a dowodami takiej pamięci zaszczycony został pan Ludwik Stumpf, któremu obywatele miasta Kielc w zeszłą środę wydali obiad, oceniając jego pożyteczną kilkoletnią działalność w sferze przemysłowej i filantropijnej, uwieńczoną w końcu zeszłego roku wybudowaniem okazałego gmachu i obszernego teatru, jaki po dziś dzień jest przedmiotem powszechnej admiracji.

Znana uczynność rodziny Stumpfów, od lat kilkunastu osiadłej w naszym mieście, chętny współdziałanie w każdej publicznej sprawie, ofiarność w potrzebie, zjednały jej szacunek i poważanie pomiędzy współobywatelami; osobista zaś zabiegliwość p. Ludwika, jego energia i życzliwa pomoc dla każdego co się doń udawał zaskarbiły mu ogólną sympatyję i wziętość pomiędzy wszystkimi warstwami mieszkańców naszego miasta.

Słowniczek pojęć:

Admiracja – podziw

Praca organiczna – https://pl.wikipedia.org/wiki/Praca_organiczna

Pozytywizm – <https://pl.wikipedia.org/wiki/Pozytywizm>

Dobroczynność – przyniesienie pomocy lub ulgi; niesienie pomocy potrzebującym

Filantropia - udzielanie bezinteresownej pomocy potrzebującym

Aleksander Świętochowski -

https://pl.wikipedia.org/wiki/Aleksander_%C5%9Awi%C4%99tochowski

Pytania do źródła:

Pytania do uczniów szkoły średniej:

1. Jaki stosunek, w świetle artykułu, mieli mieszkańcy Kielc do swego dobroczyńcy?
2. Czym zaskarbił sobie Ludwik Stumpf sympatię mieszkańców miasta?
3. Na czym polegał program pozytywizmu? Czym, w tym kontekście i kontekście działalności L. Stumpfa, była praca organiczna?
4. Czym różnił się program pozytywistów od programu romantyków? Wymień kilku przedstawicieli pozytywizmu w polskiej literaturze.
5. Jaki rodzaj walki z zaborcą promował pozytywizm?

Wskazówki:

Należy pamiętać, że w odróżnieniu od programu romantyzmu, czyli zbrojnej walki z zaborcą, program pozytywistyczny zakładał walkę codzienną w postaci pracy u podstaw i pracy organicznej. Należało działać i pracować codziennie na rzecz rozwoju Królestwa Polskiego w taki sposób, aby Polakom żyło się lepiej na swojej własnej ziemi. Jako, że praca organiczna powiązana była z rozwojem gospodarczym i ekonomicznym, skierowana była do ludzi przedsiębiorczych. Ważny był również zbiorowy wysiłek całego społeczeństwa na rzecz stworzenia podstawowej materialnej infrastruktury, edukacji i poprawy sytuacji życiowej mas. Warto zwrócić uwagę na to, jakimi ważkimi problemami również zajmowali się pozytywiści, a były to, m.in. kwestia praw kobiet, asymilacji ludności żydowskiej czy przeciwdziałanie skutkom germanizacji i rusyfikacji.

Najważniejsze czasy:

1866 – 1871 – rusyfikacja szkolnictwa w Królestwie Polskim

1871 – ogłoszenie zasad polskiego pozytywizmu przez Aleksandra Świętochowskiego

1875 – śmierć Ferdynanda Stumpfa i przejęcie browaru przez jego brata, Ludwika

Literatura pomocnicza:

Chwalba A., *Historia powszechna XIX wiek*, Warszawa 2013

Pajewski J., *Historia powszechna 1871 – 1918*, Warszawa 1994

Chwalba A., *Historia Polski 1795 do 1918*, Warszawa 2000

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Łukasz Wołczyk